

Вища педагогічна освіта, осінь 2022 р., вебінар 3

Педагогічна практика під час здобуття вищої педагогічної освіти, наставництво студентів-практикантів на шляху до професії вчителя

Експерти у сфері освіти:

Аня Хурінайнен-Косунен і Рія Палмквіст

Фінляндія

Вища педагогічна освіта, осінь 2022 р.,

вебінар 3

**Інструменти для зростання у викладанні - плани з
педагогічної практики - відповідальність
університету та школи, де проходить педпрактика**

Експерти у сфері освіти:

Аня Хурінайнен-Косунен і Рія Палмквіст

Фінляндія

Навчання в університеті – вивчення теорії - теорія та практика

Факультет освіти

- Загальні лекції для всіх студентів (близько 120 студентів на рік)
 - відсутність обов'язкового відвідування
- Багато очних занять у невеликих групах (10-20 студентів/група)
 - обов'язкове відвідування
- Індивідуальні вправи, робота в парах або в невеликих групах
- Використання портфоліо, навчальних щоденників, есе, невеликих досліджень
- При підготовці вчителів використовуються такі самі методи навчання та викладання, як і в школах

● ● Навчання в університеті – вивчення теорії - теорія та практика Факультет освіти

- Позитивне навчання з акцентом на сильні сторони студента - підтримується зростання кожного як учителя
- Дискусії-рефлексії, які розвивають наукове мислення
- Знайомство з останніми освітніми дослідженнями
- Методи та методології
- Бакалаврські та магістерські дисертації
- Педагогічна освіта заснована на дослідженнях, на фактичних даних

Роль університету та шкіл у педагогічній практиці

Університет, педагогічна освіта/викладач-супервізор

Попередні заняття підтримують педагогічну практику.

Спільна розробка планів загальної практики.

Група з розробки змісту педагогічної практики.

Координатор педагогічної практики.

Лектори/викладачі/професори під час практики проводять лекції за своїми предметами.

Керує періодичними планами та планами уроків. Допомагає знайти навчальні матеріали.

Спостерігає за деякими уроками – надає зворотний зв'язок.

Знайомиться із заключним звітом щодо практики/звітом-саморефлексією.

Оцінка: зараховано/потрібні додаткові дії/не

Школа, де відбувається педагогічна практика/учитель-супервізор

Усі вчителі також є супервізорами.

Спільна розробка планів загальної практики.

Група з розробки змісту педагогічної практики.

Координатор педагогічної практики.

Надає студентам-практикантам теми з різних предметів.

Допомагає знайти навчальні матеріали.

Під час практики вчителі відвідують лекції.

Рефлексії в групі про спостереження в класі.

Керує періодичними планами та планами всіх уроків.

Стежить за всіма уроками.

Надає зворотний зв'язок щодо всіх уроків.

Знайомиться із заключним звітом щодо практики/звітом-саморефлексією та проводить його фінальне обговорення зі студентом-практикантом.

Оцінка: зараховано/потрібні додаткові дії/не зараховано

Групи з розробки змісту педагогічної практики

1. В університеті, кафедра педагогічної освіти на факультеті освіти

Близько 10 представників з Управління педагогічної освіти та школи підготовки вчителів:

- включно з двома координаторами практики: одним із Управління педагогічної освіти та одним із школи підготовки вчителів.
- Спільна розробка планів педагогічної практики.
- Розробка змісту педагогічної практики.

Координатор практики підтримує зв'язок із координатором шкільної практики.

- Отримує звіти-саморефлексію від кожного студента-практиканта після завершення практики

2. В школі підготовки вчителів

Близько 6-8 представників школи підготовки вчителів включно з координатором практики.

Спільна розробка планів загальної практики.

Вирішує всі практичні питання в школі

Координатор практики:

- несе відповідальність за вирішення всіх практичних питань до та під час практики;
- у координатора менше навчальних годин, йому платять трохи більше;
- є контактною особою для студентів;
- проводить інформаційну лекцію для студентів-практикантів на початку практики

Роль викладачів університету в педагогічній практиці

- Експерти у відповідній дисципліні та напрямках досліджень, у своїх власних шкільних предметах
- Експерти з дидактики, більшість із них є кандидатами наук (PhD), викладачами-супервізорами
- Здійснюють супервізію/спрямовують педагогічну практику:
 - допомога студентам у плануванні періодичних планів,
 - допомога студентам у розробці планів уроків,
 - допомога студентам у виборі навчальних матеріалів,
 - спостереження за деякими уроками студентів у школі, де відбувається практика,
 - надання зворотного зв'язку щодо уроків
- Супервізія та спостереження за уроками студентів - це частина їхньої роботи

Роль учителів школи, де відбувається практика – вчителів-супервізорів

- Вчителі початкової школи та вчителі-предметники є також учителями-супервізорами
- Вони пройшли відповідне навчання, щоб бути вчителями-супервізорами
- Вчителі-супервізори
 - дають теми для викладання,
 - допомагають у розробці періодичних планів,
 - допомагають у розробці планів уроків,
 - допомагають відбирати навчальні матеріали,
 - спостерігають за всіма уроками студентів-практикантів у школі,
 - надають зворотний зв'язок щодо кожного уроку,
 - проводять дискусії-рефлексії щодо спостережень,
 - читають лекції та організовують наставницькі зустрічі в навчальних кафе з певних тем.
- Вчителі-супервізори отримують надбавку до зарплати за свою роботу

● ● Плани та звіти у педагогічній практиці

1. Плани щодо загальної практики, складені у співпраці з університетом та школою, де відбувається практика

- >цілі та зміст

2. Студенти-практиканти складають власні плани для своєї практики - цілі, практична теорія

3. Плани щодо викладання, складені студентами-практикантами

- складайте періодичні плани за кожним предметом окремо,

- складіть план для одного багатодисциплінарного модуля (=інтегрований предмет),

- план проведення кожного уроку

4. Заключний звіт-саморефлексія/самооцінювання після завершення практики

Педагогічна практика (початкова школа, вчителі початкових класів) - різні функції під час різних видів педагогічної практики

1. Ознайомча практика (спостереження, проведення кількох уроків):

1-й рік навчання, 3 кредити

2. Базова практика, багатодисциплінарна практика (предметна, проведення 50 уроків):

3-й рік навчання, 10 кредитів

3. Поглиблена практика, магістерська практика (цілі дні, цілі тижні, проведення 80 уроків):

4-5-й рік навчання, 10 кредитів

1. Ознайомча практика, перша практика (3 кредити)

	Діяльність у школі та університеті
1-й тиждень	Спостереження: теми/завдання для спостереження надаються викладачем університету. Спостереження за уроками вчителів-супервізорів. Обговорення з учителем-супервізором. Планування уроків на наступний тиждень. Опитування учнів
2-й тиждень	Протягом цих двох тижнів студенти-практиканти проводять близько 10 уроків. Проведення занять із групою або зі своєю парою. Темі уроків надає вчитель-супервізор зі школи, де відбувається практика
3-й тиждень	Уроки, один багатодисциплінарний проєкт. Студенти-практиканти проводять бесіду з деякими учнями: що їм подобається в школі та навчанні, які їхні улюблені предмети, друзі, хобі, проблеми тощо
4-5-і тижні	Після практичних зустрічей з університетським викладачем: рефлексія над спостереженнями та досвідом, отриманим у школі

● ● Теми ознайомчої практики

- 1. Знайомство з усіма учнями (різні темпи навчання).**
- 2. Робота вчителів - що вона передбачає.**
- 3. Шкільна культура - школа як організація, що навчається**

2. Базова практика, багатодисциплінарна практика, на 3-му курсі педагогічної освіти (10 кредитів)

Предметно-орієнтована – практикується викладання різних предметів

- Йдеться про цілеспрямовані дії в класі: використання різноманітних методів навчання, надання інструкцій, підтримка мотивації, диференціація, надання допомоги тощо.
- Два студенти-практиканти в одному класі
- Під час педагогічної практики студент-практикант
 - ставить цілі для власної практики та намагається їх досягти,
 - записує власну практичну теорію та обговорює її з учителем-супервізором та іншими студентами-практикантами

2. Базова практика, багатодисциплінарна практика, на 3-му курсі педагогічної освіти (10 кредитів)

Студенти-практиканти викладають різні предмети, 50 уроків:

- 12 уроків рідної мови, 12 уроків математики, 4 інших предмети
приблизно по 6 уроків за кожним предметом

- Планують і реалізують періодичні плани за кожним предметом
- Планують і реалізують плани кожного уроку
- Планують та викладають один інтегрований предмет (багатодисциплінарний навчальний модуль)
- Використовують різні методи оцінювання: формувальне та підсумкове

оцінювання

2. Базова практика, багатодисциплінарна практика, на 3-му курсі педагогічної освіти (10 кредитів)

- Спільне викладання з іншим студентом-практикантом
- Після проходження практики студент-практикант пише свій власний звіт-саморефлексію щодо практики: оцінює цілі, досягнення, відображає свій розвиток і практичну теорію, ставить цілі для наступної практики = магістерська практика, поглиблена практика
- Оцінка: зараховано/підлягає доопрацюванню/не зараховано

1-й тиждень базової практики, багатодисциплінарна практика - планування та спостереження

Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця
Інструктаж о 9:10	<ul style="list-style-type: none"> Зустріч із групою Супровід (супервізія-наставництво) з боку викладача з предметної дидактики = викладач університету 	<ul style="list-style-type: none"> Зустріч із групою Супровід (супервізія-наставництво) з боку викладача з предметної дидактики = викладач університету 	<ul style="list-style-type: none"> Зустріч із групою Супровід (супервізія-наставництво) з боку викладача з предметної дидактики = викладач університету 	<ul style="list-style-type: none"> Зустріч із групою Супровід викладача з предметної дидактики
Спостереження за власним класом, 3 години в інтервалі з 10:00 до 14:00	Лекція для всіх: Цілі та планування викладання, періодичні плани/загальні плани	Лекція для всіх: Наскрізні компетентності та багатодисциплінарні навчальні модулі	Лекція для всіх: <ul style="list-style-type: none"> Супровід викладача з предметної дидактики 	Лекція для всіх: <ul style="list-style-type: none"> Супровід викладача з предметної дидактики
Зустріч у власному класі Супровід з боку класного керівника (вчителя-супервізора) після навчального дня, спільне планування	Лекція для всіх: Практична теорія	Спостереження за власним класом	Зустріч у власному класі Супровід з боку класного керівника, планування багатодисциплінарного навчального модуля	

«Думайте та пишіть протягом першого тижня практики. Ми застосуємо все це разом». Планування практики

1. Продовжуйте писати власну практичну теорію, визначаючи свою професійну ідентичність.

Як я хочу викладати? Який я вчитель?

2. Подумайте про власні цілі для навчання

Чого ви хочете навчитися та що ви хочете розвинути як студент-практикант під час цієї практики? Чого ви очікуєте від практики?

3. Враховуйте вік і рівень розвитку учнів у класі. Яке навчання, що відповідає віку, має бути організовано для учнів, щоб бути осмисленим, мотивуючим і надихаючим?

4. Ознайомтеся з цілями та змістом предметів, які ви збираєтеся вивчати в рамках шкільної програми, на нашому шкільному веб-сайті. Що ви бачите? Запишіть основні цілі предметів.

5. Який супровід і зворотний зв'язок ви хочете отримати від учителів-супервізорів?

6. Ваше попередня підготовка: досвід викладання, навчання, сильні сторони, хобі тощо

2-й тиждень базової практики, багатодисциплінарна практика - планування та спостереження

Понеділок	Вівторок	СЕРЕДА	Четвер	П'ятниця
Лекції Педагогічне кафе: диференціація, підтримка, цифровізація	Лекції Педагогічне кафе: методи навчання, оцінювання	Підготовка періодичних планів Спостереження у власному класі	Підготовка періодичних планів Спостереження у власному класі	Підготовка періодичних планів Спостереження у власному класі
		Супровід з боку вчителя початкових класів/вчителя- супервізора (за згодою)	Супровід з боку вчителя початкових класів (за згодою)	Супровід з боку вчителя початкових класів (за згодою)
		Клініка предметної дидактики/ викладач університету (за згодою)	Клініка предметної дидактики/ викладач університету (за згодою)	Клініка предметної дидактики/ викладач університету (за згодою)

**Тижні викладання: рідна мова (10-12 годин),
математика (10-12 годин) і 3-4 інших предмети
(=50 уроків за п'ять тижнів)**

3-й тиждень	Близько 10 годин викладання – зворотний зв'язок щодо кожного уроку Кероване спостереження за різними темами – рефлексія в групі
4-й тиждень	Близько 10 годин викладання – зворотний зв'язок щодо кожного уроку Кероване спостереження за різними темами – рефлексія в групі
5-й тиждень	Близько 10 годин викладання – зворотний зв'язок щодо кожного уроку Кероване спостереження за різними темами – рефлексія в групі
6-й тиждень	Близько 10 годин викладання – зворотний зв'язок щодо кожного уроку Кероване спостереження за різними темами – рефлексія в групі
7-й тиждень	Близько 10 годин викладання – зворотний зв'язок щодо кожного уроку Звіт про результати самооцінювання/заключний звіт

● ● Базова практика та її теми (10 кредитів)

Лекції з таких тем:

1. Цілі у викладанні та навчанні: періодичні плани та плани уроків
2. Практична теорія вчителя, мислення та дії вчителя
3. Різноманітні методи навчання, цифровізація
4. Інтегровані предмети, багатодисциплінарні навчальні модулі та наскрізні компетентності
5. Оцінювання
6. Підтримка, диференціація

3. Поглиблена практика, магістерська практика, на 4-5-му курсі педагогічної освіти (10 кредитів)

Планування та реалізація

- Спочатку складається план власної практики: ставляться цілі, пишеться власна практична теорія, використовуються джерела та посилання
- П'ятитижнева практика
- Цілі тижні (20 уроків) викладання, цілі дні/4 години викладання = 80 годин
- Предмети, проєкти, багатодисциплінарні навчальні модулі, феномени
- Спільне викладання зі студентом-практикантом
- План на 5 тижнів, щотижневі плани, плани на день

3. Поглиблена практика, магістерська практика, на 4-5-му курсі педагогічної освіти

- Оцінювання навчання учнів (формувальне та підсумкове)
- Співпраця між школою та батьками (щотижневі листи, повідомлення, батьківські збори або інша подія)
- Підтримка та диференціація

Щоб знати про благополуччя учнів, шкільну адміністрацію, роботу директорів, про те, як застосовувати роботу вчителя, права та обов'язки вчителя тощо.

Наприкінці практики студенти-практиканти пишуть власний звіт-саморефлексію щодо практики.

Оцінка: зараховано/підлягає доопрацюванню/не зараховано

Поглиблена практика = магістерська практика

	Планування, спостереження та реалізація (2 студенти-практиканти в класі, 80 уроків за чотири тижні)
1-й тиждень	Власний план практики: цілі, рефлексія над своєю практичною теорією Зустріч з учителями-супервізорами: отримання тем і порад щодо планування. Спільне планування на 5 тижнів
2-й тиждень	Планування та викладання (20 годин): спільне викладання
3-й тиждень	Планування та викладання (20 годин): один викладає, інший допомагає
4-й тиждень	Планування та викладання (20 годин): один викладає, інший допомагає
5-й тиждень	Планування та викладання (20 годин): спільне викладання Заключний звіт: саморефлексія щодо практики Оцінка: Прийнято/Завершено/Не прийнято

3. Поглиблена практика, магістерська практика, на 4-5-му курсі педагогічної освіти

Викладач університету/професор/учитель-супервізор

- дає поради щодо планування власної практики: цілі, практична теорія тощо;
- надає (якщо потрібно) допомогу в плануванні;
- спостерігає за практикою студента-практиканта протягом 1-3 днів: всі заходи в школі: уроки, перерви, харчування з учнями тощо;
- надає зворотний зв'язок;
- також проводиться заключна дискусія зі студентами-практикантами на основі заключного звіту-самооцінювання/рефлексії

Роль учителів школи, де відбувається практика – вчителів-супервізорів

- Вчителі початкової школи та вчителі-предметники є також учителями-супервізорами
- Вони пройшли відповідне навчання, щоб бути вчителями-супервізорами
- Вчителі-супервізори
 - дають теми для викладання,
 - допомагають у розробці періодичних планів,
 - допомагають у розробці планів уроків,
 - допомагають відбирати навчальні матеріали,
 - спостерігають за уроками студентів-практикантів у школі,
 - надають зворотний зв'язок щодо кожного уроку,
 - проводять дискусії-рефлексії з різних тем, які були обрані разом зі студентами-практикантами,
- вчителі-супервізори отримують надбавку до зарплати за свою роботу

Поглиблена практика та її теми (8-10 кредитів)

Теми:

1. Інтегровані предмети, багатодисциплінарні навчальні модулі, наскрізні компетентності

2. Підтримка, диференціація

3. Оцінювання

- Оцінювання в школі: навчальні досягнення в шкільній культурі тощо (організовується директором школи),
- Саморефлексія вчителя щодо власної діяльності: як я досяг успіху у викладанні
- Оцінювання результатів навчання учнів (формувальне та підсумкове)

4. Співпраця між батьками та школою

5. Мультикультурна школа: навчання та підтримка учнів, співпраця з батьками

6. Вчитель у шкільній спільноті: обов'язки та сфери відповідальності

- Щоденна діяльність у школі, розвиток школи, співпраця, командна робота, спільне навчання, свята, ранкові збори, перерви, планування викладання

7. Всі інші процедури протягом шкільних років

- Навчальні матеріали (як замовити), благополуччя учнів, розклад тощо.

8. Зустріч із директором

9. Засідання групи з питань догляду за учнями та благополуччя учнів

10. Професійна етика вчителя: вчитель-учні, вчитель-батьки, вчитель-колеги, вчитель-суспільство

11. Шкільні правила

12. Як учителю влаштуватися на роботу?